

Datum 2022-02-07

Mottagare: Socialdepartementet
Adress: s.remissvar@regeringskansliet.se
erika.borgny@regeringskansliet.se
S2021/07285
RF: 844/21-03

Remiss Promemoria om nya könstillhörighetslagen

Riksidrottsförbundet har lämnats möjlighet att lämna remissvar på ovanstående rubricerat ärende. Riksidrottsförbundet tycker att det är bra att fokus ligger på självbestämmande och självidentifikation för att göra det enklare för personer med könsdysfori att leva i enlighet med det kön de identifierar sig som. Förslagen kan komma att innebära förbättringar för transpersoner och icke binära på flera sätt och skapa möjligheter för ökat livsutrymme.

Allas rätt att delta är en av grundpelarna i idrottens värdegrund. Det är viktigt att transpersoner och icke binära kan vara en del av idrotten på bra villkor. Så har det inte alltid varit och är något vi arbetar för att förändra. Idrottsrörelsen verkar för att alla ska kunna vara sig själva och bli bemötta med respekt. Idrotten vill att alla människor ska få möjlighet att utvecklas, stärka sin identitet och lära sig om andra människors livssituationer för ökad förståelse och inkludering. RF tror att förslagen kommer att bidra till det och kan komma att vara ett stöd för många idrottsaktiva transpersoner och deras anhöriga.

Sedan vårt förra remissvar, som vi bifogar och fortfarande ser som relevant att ta med, har idrottsrörelsen tagit krafttag vad gäller transpersoners och icke binäras inkludering i idrotten. Bland annat har vi förändrat våra riktlinjer för Barn och ungdomsidrott till att förorda samträning (träna tillsammans oavsett kön), öppnat upp för registrering av kön utifrån könsidentitet och inte bara juridiskt kön i våra specialförbunds styrelser och valberedningar och haft ett samarbete med RFSL i projektet "Idrott för alla kroppar", för att stärka specialidrottsförbunden i deras arbete för att anpassa idrottsverksamheten till att inkludera alla oavsett könsidentitet.

Sveriges Riksidrottsförbund

Stefan Bergh

Generalsekreterare

Bilaga tidigare remissvar

RF: 310/18-03

Till:

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.fs@regeringskansliet.se

2018-06-18

Remissvar –Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen DS 2018:11, diarienummer S2018/02631/FS samt DS 2018:17 Ändring av det kön som framgår av folkbokföringen

Riksidrottsförbundet har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på ovan rubricerade förslag. Vi väljer att svara på båda remisser samlat.

Inkluderande idrott handlar om att ta tillvara möjligheter och undanröja hinder – att vi på alla plan och nivåer – tar tillvara på olika kompetenser, erfarenheter och talanger. Den nya lagen tar sin utgångspunkt i den enskildes självidentifikation. Det är bara den enskilde själv som kan veta hur vederbörande identifierar sig. Med detta perspektiv stärks transpersoners egenmakt i en många gånger livsavgörande process. Regeringen gör processen enklare för den som tidigt inser att den inte är född i rätt kropp. Ungas situation stärks.

Idrottens värdegrund vilar på fyra fundament: glädje och gemenskap, demokrati och delaktighet, allas rätt att vara med samt rent spel. Allas rätt att vara med innebär att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar. Riksidrottsförbundet (RF) antog idrottens idéprogram Idrotten vill, på RF-stämman 1995 (uppdaterad 2009). Där uttrycks tydligt att alla som vill ska ha rätt att vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön eller sexuell läggning samt fysiska eller psykiska förutsättningar. Efter införandet av könsidentitet och könsuttryck som diskrimineringsgrund ingår också dessa i allas rätt att vara med.

RF har även en policy mot diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. RF ska sprida kunskap och information om frågor rörande hbt, det vill säga, homo- och bisexuella samt transpersoner, och de berördas situation inom idrotten. Det gör vi bland annat genom information, utbildning, och seminarier. Av idrottsrörelsens jämställdhetsmål, antagna 2017, framgår att träning och tävling i högre grad ska ske könsblandat. Denna ambition hoppas kunna bidra till ökad inkludering av de som identifierar sig som kvinnor/flickor, män/pojkar och icke-binära. Sammantaget tar idrotten aktivt ställning för inkludering av individer och grupper oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck. Med utgångspunkt från idrottens ställningstaganden stödjer RF förslaget att låta individers egenupplevda kön enskilt utgöra grund för könstillhörighet.

Idrottens regelverk och könsidentitet

Inflytande över tävlingsregler

Det har diskuterats huruvida transpersoner ska tillåtas att tävla i enlighet med sin könsidentitet inom idrottsrörelsen och inom forskningen. Inom givna ramar som till exempel RF:s stadgar och internationella specialidrottsförbunds regelverk är det specialidrottsförbunden (SF) inom RF bestämmer över sina respektive tävlingsregler. Därmed är det SF, inte sällan styrda av internationella regler, som bestämmer om kön är en grund för att män och kvinnor inte kunna tävla eller träna tillsammans. Av World Anti-Doping Agencys (WADA) vägledning till Världsantidopingkoden framgår att rätten för personer med könsöverskridande identitet att delta i tävlingar regleras av respektive idrottsförbund. Variationen mellan idrotterna är stor i denna fråga men idrotten är i stor utsträckning könsuppdelad bland annat genom tävlingsregler.¹ Som exempel anges i 4 kap. 2 § andra stycket Svenska Fotbollförbundets tävlingsbestämmelser att dam- och

¹ Se exempelvis 12 kap. och 13 kap. RF:s stadgar och SOU 2017:92, s. 351 och 359 f.

flickspelare får delta i herr- och pojklag om spelarna i övrigt är behöriga att delta i match. Herr- och pojkspelare får dock inte delta i dam- eller flicklag.

Av rapporten *HBTQ och idrott*² framgår att det är ovanligt med idrotter där kvinnor och män tävlar mot varandra. Förutom att kvinnor och män inte tävlar mot varandra inom samma gren finns det även idrotter där kvinnor och män dessutom tävlar i olika grenar. Inom andra idrotter finns det olika regler för samma grenar beroende av utövarens kön och inom ytterligare andra idrotter lyfter kvinnor och män olika tungt eller springer olika långt³. Vissa SF anser att det är en styrka om flickor och pojkar eller kvinnor och män kan träna tillsammans. Andra förbund menar att det inte är lämpligt att blanda könen, varken för träning eller tävling och ibland finns det särskilt anpassade tävlingsregler för barn och ungdomsidrotten.

Som framgår av ovan är det i sammanhanget viktigt att lyfta fram att tävlingsreglerna för olika idrotter inte sällan är tydligt präglade av de internationella förbundens övergripande tävlingsregler vilket i sin tur gör att SF har en begränsad möjlighet att styra över frågan om könsuppdelad respektive inte könsuppdelad tävlingsverksamhet samt den aktuella idrottens definition av kön. Om de föreslagna lagarna träder i kraft innebär det för i vart fall vissa idrotter stora utmaningar i att hitta en balans mellan den svenska lagstiftningen och de många gånger internationellt styrda tävlingsreglerna.

² Darj, F., Piehl, M. & Hjelte, F. (2013). *Hbtq och idrott. Ungdomars erfarenheter och villkor inom svensk idrott*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

³ Larsson, H. & Johansson, S. (2011). *Genus och heteronormativitet inom barn- och ungdomsidrott: Könsmönster i idrottsdeltagande och regelverk inom idrott*. Stockholm: Riksidrottsförbundet

En i det här sammanhanget komplicerande aspekt är betydelsen av fysisk förmåga och prestation inom idrotten. Idrottens ideal om att utövas med utifrån rent spel och rättvisa har lett till uppdelningar i olika tävlingsklasser, där jämbördiga förmågor ska jämföras med varandra. Hitintills har kroppsliga skillnader (bl.a. p.g.a testosteronnivåer) mellan män och kvinnor motiverat viss könsuppdelad tränings- och tävlingsverksamhet. En ändring till kön baserat på självupplevt kön kommer att utmana några av de könsindelningar som verkat relevanta och rimliga. Konsekvenser av att detta behöver utredas. Exempelvis behöver idrotten undersöka hur kroppslig prestationsförmåga kan mätas och jämföras på ett rättvist sätt för deltagande individer. I synnerhet skulle det gälla när män som vid födseln tilldelats man som biologiskt kön väljer att identifiera och folkbokföra sig som kvinna, utan att genomgå könsbekräftande behandling.

Sammanfattning

Förslaget innebär, enligt RF:s bedömning, ingripande konsekvenser för RF:s medlemmar i form av bland annat ett omfattande arbete med att utreda och analysera förutsättningarna, ur ett regulatoriskt perspektiv, för inkludering av personer som upplever att deras könsidentitet inte stämmer överens med det kön som framgår av folkbokföringen. Som exempel kan SF som tidigare inte haft någon definition av kön i sina tävlingsregler eller förhållit sig till vad som framgått av folkbokföringen behöva utreda och analysera om och i så fall hur kön ska bestämmas inom den aktuella idrotten. Vidare kan frågor om eventuell könsuppdelning, ibland givna av internationella specialidrottsförbund regler, av tävlings- och träningsverksamhet överhuvudtaget kan bestå behöva utredas. RF saknar mot bakgrund härav en analys av konsekvenserna av författningsförslagen för idrottsrörelsens tävlings- och träningsverksamhet i utredningen. Därför anser Riksidrottsförbundet att det kommer behövas tid för att utreda och ta fram stöd så att idrottens verksamheter fortsatt kan verka inkluderande.

Vid frågor, kontakta Tina Sahlén 08-699 60 16

Sveriges Riksidrottsförbund

A handwritten signature in blue ink that reads "Stefan Bergh". The signature is written in a cursive, flowing style.

Stefan Bergh

Generalsekreterare